

Kaupunginvaltuuston pöytäkirjain pykäläluku oli kertomusvuonna 581 ja valtuuston puolesta lähetettyjen kirjeiden luku 796.

Kaupunginvaltuuston vuonna 1927 käsittelemistä tärkeimmistä asioista mainittakoon seuraavat:

## A. Kaupungin kiinteää omaisuutta koskevat asiat.

### 1. Kaupunginasemakaavaa koskevat kysymykset.

*Ratapihaan rajoittuvan kaupunginalueen järjestely.* Käsitellessään vuonna 1925 kysymystä ratapihaan rajoittuvan kaupunginalueen asemakaavan laatimisesta kaupunginvaltuusto oli laskenut <sup>1)</sup>, että arkkitehti O. Kalliolle uskottu suunnittelutyö vaatisi 16 kuukauden ajan, sekä osoittanut siitä aiheutuvien kustannusten peittämiseksi 358,000 markkaa. Työ oli kuitenkin edistynyt hitaammin kuin oli edellytetty, eikä määrärahaa ollut kokonaan käytetty arvioidun 16 kuukauden ajan päättyessä, t. s. helmikuun 1 p:nä 1927. Saatuaan tästä tiedon kaupunginvaltuusto päätti <sup>2)</sup>, että ratapihaan rajoittuvan alueen keskeisten osain kaupunginasemakaavan laatimista jatkettaisiin samalla tavalla kuin siihen asti, kunnes kaupunginvaltuusto toisin päätti, kuitenkin enintään niin kauan kuin sen aiheuttamat kustannukset voitiin suorittaa tähän tarkoitukseen vuonna 1925 myönnetyllä määrärahalla.

Aikaisemmin oli evätty <sup>3)</sup> eräs kaupunginasemakaavakomitean tekemä lisämääräraha-anomus, mutta samalla oli talousarvioon merkitty 150,000 markkaa, joita varoja ei kuitenkaan saanut käyttää, ennenkuin oli saatu selvyys kaupungin mahdollisuuksista saada käytettäväkseen suunnittelutyön käsittämät maa-alueet. Rahatoimikamari oli tämän johdosta asettanut valiokunnan, jonka tuli hankkia puheena oleva selvitys. Sillävälän suunnittelutyö edistyi niin pitkälle, että siitä alueesta, jonka rakennustaiteellinen muodostelu oli uskottu arkkitehti Kalliolle, oli käsittelemättä ainoastaan pohjoisosaa, jota valtion kanssa suunniteltu tilusvaihto ei kosketellut. Jäljellä oleva työ voitiin valiokunnan käsityksen <sup>4)</sup> mukaan saada loppuun suoritetuksi marraskuun 1 p:ään mennessä 80,000 markan lisäkustannuksin, jos arkkitehti Kallio vapautettiin velvollisuudesta suorittaa eräitä koneellisia detaljitöitä, jotka sopivasti voitiin uskoa rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosastolle. Rahatoimikamari yhtyi täydellisesti valiokunnan edellä esitettyyn mielipiteeseen.

Asiaa käsiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti <sup>5)</sup> oikeuttaa arkkitehti O. Kallion jättämään hänen tehtäväkseen annetut erikoisasemapiirroukset ja julkisivukaaviot valtuustolle konsepteina sekä vapauttaa hänet velvollisuudesta valmistaa erityisiä kaupunginasemakaavamääräyksiä ehdoin, että hän lähetti asemakaavasunnitelmansa viimeistään lokakuun 31 p:nä 1927, sekä myöntää Sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan asemakaavatyön loppuunsaattamiseen 80,000 markkaa, siitä 40,000 markkaa palkkioksi 4 kuukaudelta arkkitehti Kalliolle, 12,000 markkaa palkkioksi

<sup>1)</sup> Ks. v:n 1925 kert. s. 7. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 24 §. — <sup>3)</sup> Ks. v:n 1926 kert. s. 3. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 8. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 27 p. huhtik. 8 §.

samalta ajalta asemakaavakomitean työvaliokunnan puheenjohtajalle ja loput tarpeellisen aputyön kustantamiseksi.

Edellä mainitun määrän osoittauduttua tarkoitukseensa riittämättömäksi, arkkitehti Kallion kun täytyi uhrata työn loppuunsaattamiseen n. kaksi kuukautta yli arvioidun työajan ja ylimääräistä apua oli käytettävä enemmän kuin oli voitu edellyttää, kaupunginvaltuusto päätti<sup>1)</sup> edellä mainituista käyttövaroistaan myöntää arkkitehti Kalliolle 25,000 markan lisäpalkkion sekä aputyötä varten 30,000 markkaa lisää.

Määräajan kuluessa kaupunginasemakaavakomitea sittemmin lähetti arkkitehti Kallion laatiman suunnitelman ratapihaan rajoittuvan kaupunginalueen keskiosain järjestelemiseksi. Tämä suunnitelma käsitti mittakaavassa 1: 2000 laaditun mainitun alueen kaupunginasemakaavan, alueen tärkeimpien osain yksityiskohtaiset asemakaavat sekä koko alueen mallin mittakaavassa 1: 500. Kaupunginvaltuusto päätti<sup>2)</sup> jättää suunnitelman rakennuskonttorin kaupunginasemakaavaosastolle jonka tuli suunnitella muut vuonna 1925 toimeenpannun<sup>3)</sup> kaupunginasemakaavakilpailun koskettelemat alueet, sekä julistaa kaupunginasemakaavakomitean ja sen työvaliokunnan tehtävän päättyneeksi.

Valmisteluvaliokunnan esittämä ehdotus, että asetettaisiin komitea tarkkaamaan ja valvomaan rakennuskonttorin asemakaavaosaston edellä mainittua suunnittelutyötä, palautettiin lausunnon saamiseksi kaupungin yleisten töiden hallitukseen.

*Asematalon edustalla olevan aukion järjestely.* Rahatoimikamari lähetti valtuustolle liikenteenjärjestelykomitean laatiman ja rautatiehallituksen hyväksymän ehdotuksen asematalon edustalla olevan aukion järjestelemiseksi sekä ilmoitti hallituksen suostuvan kustantamaan sen korokkeen rakentamisen, joka veisi suoraan asemarakennuksen ovelle, sekä rautateiden Kaivokadun varrella olevien tonttien viereisen jalkakäytävän leventämisen, jota vastoin hallitus oli katsonut, että kaupungin tuli suorittaa kaikista muista töistä johtuvat kustannukset, jotka kaupungin yleisten töiden hallitus oli arvioinut 496,000 markaksi edellyttäen, että ajoradan leveys olisi 18 m ehdotetun 17 m:n leveyden sijaan.

Kamarin esityksen mukaisesti kaupunginvaltuusto päätti<sup>4)</sup> hyväksyä liikenteenjärjestelykomitean edellä mainitun ehdotuksen asematalon edustalla Kaivokadun puolella olevan aukion järjestelemiseksi, kuitenkin siten muutettuna, että mainitun kadun ajotie oli tehtävä 18 m:n levyiseksi; merkitä vuoden 1928 talousarvioon tähän tarkoitukseen 496,000 markkaa; sekä valtuuttaa rahatoimikamarin edellä mainittua määrärahaa käyttäen suorituttamaan kyseellisen työn, mikäli mahdollista jo kuluvana vuonna.

*Erinäisten Vallilan korttelien jaotuskaavain muutoksia.* Täyttäen kaupunginvaltuuston antaman tehtävän<sup>5)</sup> kaupungin yleisten töiden hallitus oli laadittanut Vallilan korttelien n:ot 553 ja 583 kaupunginasemakaavan muuttamista koskevan ehdotuksen, jonka mukaan Sedmigradskyn pientenlastenkoululle ja Marian turvakodille luovutettu Sammatintien tontti n:o 7 tulisi olemaan pinta-alaltaan 1,540 m<sup>2</sup> ja sen viereinen käytettävissä oleva Punkaharjuntien tontti n:o 4 1,320 m<sup>2</sup> ja tontti- ja rakennusrajat olisivat sijoitetut niin, että kortteliin n:o 583 tulevan rakennuksen ympärille ehdotettu istutus tulisi kuulumaan itse tonttialueeseen.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 12 p. lokak. 22 § ja 9 p. marrask. 24 §. — <sup>2)</sup> S:n 9 p. marrask. 24 § ja 23 p. marrask. 6 §. — <sup>3)</sup> Ks. v:n 1925 kert. s. 4—8. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 15 §. — <sup>5)</sup> Ks. v:n 1926 kert. s. 15.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi <sup>1)</sup> tämän ehdotuksen.

Edelleen valtuusto vahvisti <sup>2)</sup> kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta laaditun ehdotuksen Sörnäsän sivuradan yli vievän sillan leventämisen aiheuttamiseksi Vallilan korttelien n:ot 532 ja 580 jaoituskaavan ja korkeus-  
asemain muutoksiksi.

Päättyessään <sup>3)</sup> varata Vallilan korttelissa n:o 581 sijaitsevat Eurantien tontit n:ot 5 ja 7 Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön tarpeisiin kaupunginvaltuusto samalla vahvisti <sup>4)</sup> mainitulle korttelille uuden asemakaavan; muutoksen tarkoituksena oli tehdä mahdolliseksi sikäläisen laajennetun vaunuhallin sisäänkäytävän sijoittaminen siten, ettei raitiotievaunujen siirto halliin ja sieltä ulos häiritseisi It. Viertotien vilkasta liikennettä.

Käpylän korttelin n:o 826 jaoituskaavan muutos. Päättyessään <sup>5)</sup> luovuttaa Helsingin puhelinyhdistykselle erään Käpylän korttelin n:o 826 tontin kaupunginvaltuusto samalla vahvisti <sup>6)</sup> kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatiman ehdotuksen mainitun korttelin jaoituskaavan muutokseksi.

Vahvistettuja kaupunginasemakaavan muutoksia. Maistraatilta saapuneen ilmoituksen mukaan sisäasiainministeriö oli marraskuun 27 p:nä 1926 vahvistanut kaupunginvaltuuston aikaisemmin hyväksymän <sup>7)</sup> IV kaupunginosan korttelien n:ot 63 ja 66 kaupunginasemakaavan muutoksen. Tämän johdosta valtuusto päätti <sup>8)</sup> anoa maistraatilta, että ne ehdot <sup>9)</sup>, joita oli säädetty noudatettavaksi arkaadia rakennettaessa puheena olevain korttelien välille, merkitäisiin kaupungin tonttikirjaan.

Koska Runeberginkatu XIV kaupunginosassa, korttelien n:ot 473 ja 479 b välisessä kulmauksessa voimassa olevan kaupunginasemakaavan mukaan oli ahdas ja pakotti liikenteen tekemään mutkan, kaupunginvaltuusto päätti <sup>10)</sup> kadun oikaisemiseksi puolestaan hyväksyä sellaisen korttelin n:o 479 b kaupunginasemakaavan muutoksen, että mainitun korttelin tonteista n:ot 50 ja 52 erotettaisiin maakaistale, joka yhdistettäisiin Runeberginkadun katualaan, ja korttelin sisäisiä rakennusrajoja samalla jonkin verran muutettaisiin, jotta rakennustaiteellinen vaikutus tulisi yhtenäisemmäksi. Sisäasiainministeriö vahvisti <sup>11)</sup> tämän päätöksen toukokuun 13 p:nä.

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä <sup>12)</sup> I kaupunginosan korttelin n:o 140 kaupunginasemakaavan muutoksen, jonka mukaan puheena olevaan kortteliin yhdistettäisiin 141 m<sup>2</sup> Siltavuorenpenkereen katualaa, sisäasiainministeriö oli maaliskuun 12 p:nä vahvistanut <sup>13)</sup> valtuuston päätöksen.

XIII kaupunginosan korttelissa n:o 439 sijaitsevan Mechelininkadun tontin n:o 23 omistajat olivat anoneet, että mainitun tontin kaupunginasemakaavaa muutettaisiin siten, että sen pinta-ala etelärajaa myöten laajenisi 9,5 m<sup>2</sup>, mikä helpottaisi tontin julkisivukysymyksen onnistunutta ratkaisua. Kaupunginvaltuusto hyväksyi <sup>14)</sup> tämän esityksen, ja lokakuun 31 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti <sup>15)</sup> valtuuston päätöksen. Kyseellisen lisäalueen tontin omistajat saivat lunastaa kaupungilta 10,165 markalla eli 1,070 markasta m<sup>2</sup>:ltä.

Korttelin n:o 401 kaupunginasemakaavan muutos. Kaupunginvaltuusto hyväksyi <sup>16)</sup> puolestaan laaditun ehdotuksen XIII kaupunginosan korttelin

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 9 p. helmik. 19 §. — <sup>2)</sup> S:n 6 p. huhtik. 10 §; vrt. v:n 1925 kert. s. 51 ja v:n 1926 kert. s. 36. — <sup>3)</sup> Ks. tätä kert. s. 27. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 5 §. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 12 §. — <sup>6)</sup> Ks. v:n 1926 kert. s. 4. — <sup>7)</sup> Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 1 §. — <sup>8)</sup> Ks. v:n 1926 kert. s. 18. — <sup>9)</sup> Valt. pöytäk. 23 p. maalisk. 5 §. — <sup>10)</sup> S:n 15 p. kesäk. 1 §. — <sup>11)</sup> Ks. tätä kert. s. 24. — <sup>12)</sup> Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 6 §. — <sup>13)</sup> S:n 7 p. syysk. 11 §. — <sup>14)</sup> S:n 23 p. marrask. 2 §. — <sup>15)</sup> S:n 21 p. syysk. 14 §.

n:o 401 asemakaavan muutokseksi, ja sisäasiainministeriö vahvisti <sup>1)</sup> tämän valtuuston päätöksen marraskuun 15 p:nä.

*Korttelin n:o 438 kaupunginasemakaavan muutos.* Kaupunginvaltuusto päätti <sup>2)</sup> puolestaan hyväksyä sen kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen, joka tarkoitti pienehkön istutuksen järjestämistä XIII kaupunginosan kortteliin n:o 438, Runebergin- ja Caloniuksenkatujen kulmaukseen.

*Korttelien n:ot 480 ja 488 kaupunginasemakaavan muutos.* Kaupunginvaltuuston toimeksiannosta <sup>3)</sup> kaupungin yleisten töiden hallitus oli laadittanut ja lähettänyt valtuustolle XIV kaupunginosan kortteleita n:ot 480 ja 488 koskevan kaupunginasemakaavan muutosehdotuksen, jonka mukaan edellinen kortteli oli jaettu kahdeksi, Topeliuksenkadun n:oiksi 2 ja 4 merkityksi tontiksi, jälkimmäinen taas suunniteltu puistoalueeksi. Topeliuksenkadun tontin n:o 4 pohjoisrajaa oli jonkin verran muutettu kuitenkin muuttamatta tontin pinta-alaa. Saman kadun varrella sijaitsevaan tonttiin n:o 2 oli yhdistetty Sandelsinkadusta erotettu 500 m<sup>2</sup>:n laajuinen alue. Kaupunginvaltuusto päätti <sup>4)</sup> hyväksyä tämän ehdotuksen ja alistaa sen valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

*Korttelin n:o 97 kaupunginasemakaavan muutos.* Ostettuaan <sup>5)</sup> 329.19 m<sup>2</sup>:n laajuisen alueen Aleksanterinkadun tontista n:o 22 b Hakasalmenkadun laajentamista varten kaupunginvaltuusto puolestaan hyväksyi <sup>6)</sup> II kaupunginosan korttelia n:o 97 koskevan kaupunginasemakaavan muutoksen, jonka mukaan mainittu alue yhdistettiin Hakasalmenkatuun. Anossaan valtioneuvostolta tämän päätöksen vahvistamista valtuusto samalla ilmoitti siihen katsoen, että Aleksanterinkadun tontit n:ot 22 a ja 22 b aikaisemmin olivat olleet yhtenä tonttina, päättäneensä luopua aikaisemmin määräämästään tonttien yhdistämisen ehdosta <sup>7)</sup>, jonka mukaan uudesta tontista ei saisi rakennuttaa suurempaa pinta-alaa kuin olisi ollut sallittua, jos tontit olisi rakennettu kumpikin erikseen. Sisäasiainministeriö vahvisti edellämainitun kaupungin asemakaavan muutoksen kesäkuun 22 p:nä.

*Tonttien yhdistäminen.* Kaupunginvaltuusto päätti seuraavissa tapauksissa anoa valtioneuvostolta tonttien yhdistämistä tarkoittavan kaupunginasemakaavan muutoksen vahvistamista:

XI kaupunginosan korttelissa n:o 318 sijaitsevat Neljännen linjan tontit n:ot 3 ja 5 sekä Viidennen linjan tontit n:ot 4 ja 6 ehdoin, että siten syntyvälle uudelle tontille Neljännen linjan varrelle tulevan rakennuksen keskiosa 60 m:n pituudelta vedettiin 6.5 m sisäänpäin katuviivasta, kuitenkin siten, että pohjakerros sai ulottua katuun asti, sekä että tontin n:o 3 edustalla oleva katupenger poistettiin tontinomistajan kustannuksella <sup>8)</sup>; uusi tontti merkittäisiin Viidennen linjan n:oksi 23; sisäasiainministeriö vahvisti <sup>9)</sup> muutoksen maaliskuun 12 p:nä.

I kaupunginosan korttelissa n:o 97 sijaitsevat Aleksanterinkadun tontit n:ot 22 a ja 22 b, uusi tontti merkittäisiin Hakasalmenkadun n:oksi 5 <sup>10)</sup>; sisäasiainministeriö vahvisti muutoksen huhtikuun 27 p:nä <sup>11)</sup>.

X kaupunginosan korttelissa n:o 297 sijaitsevat Pitkäsillanrannan tontit n:ot 7 ja 9 <sup>12)</sup>; uusi tontti merkittäisiin Pitkäsillanrannan n:oksi 10; sisäasiainministeriö vahvisti tämän päätöksen huhtikuun 27 p:nä <sup>13)</sup>.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 9 §. — <sup>2)</sup> Sn 26 p. lokak. 4 §. — <sup>3)</sup> Ks. v:n 1926 kert. s. 13. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 8 §. — <sup>5)</sup> Ks. tätä kert. s. 14. — <sup>6)</sup> Valt. pöytäk. 27 p. huhtik. 9 §. — <sup>7)</sup> Ks. alemp. — <sup>8)</sup> Valt. pöytäk. 26 p. tammik. 9 §. — <sup>9)</sup> Sn 6 p. huhtik. 2 §. — <sup>10)</sup> Sn 23 p. helmik. 12 §. — <sup>11)</sup> Sn 18 p. toukok. 3 §. — <sup>12)</sup> Sn 9 p. maalisk. 2 §. — <sup>13)</sup> Sn 18 p. toukok. 4 §.

IV kaupunginosan korttelissa n:o 153 sijaitsevat Eerikinkadun tontit n:ot 9 a ja 10 a <sup>1)</sup>; sisäasiainministeriö vahvisti <sup>2)</sup> tämän päätöksen elokuun 2 p:nä; uusi tontti merkittiin Fredrikinkadun n:oksi 40.

VII kaupunginosan korttelissa n:o 104 sijaitsevat Kasarminkadun tontit n:ot 17 a ja 17 b; sisäasiainministeriö vahvisti <sup>3)</sup> muutoksen elokuun 16 p:nä <sup>4)</sup>. Uusi tontti merkittiin Kasarminkadun n:oksi 17.

Ehdoksi määrättiin kaikissa tapauksissa, ettei yhdistämällä syntyneistä tonteista saanut rakennuttaa suurempaa osaa kuin jos alkuperäiset tontit olisi rakennettu jokainen erikseen.

*Tonttien osittaminen.* Kaupunginvaltuusto päätti seuraavissa tapauksissa anoa valtioneuvostolta alla mainittujen tonttien osittamista tarkoittavain kaupunginasemakaavan muutosten vahvistamista:

XIII kaupunginosan korttelissa n:o 425 sijaitsevan Tempelikadun tontin n:o 11 kahdeksi tontiksi, jotka merkittäisiin Tempelikadun n:oksi 11 a ja Tunturilaaksonkadun n:oksi 10 <sup>5)</sup>; sisäasiainministeriö vahvisti <sup>6)</sup> tämän muutoksen maaliskuun 12 p:nä; kaupungin tonttikirjaan oli merkittävä, että molemmilla tonteilla tuli olla yhteinen pihamaa sekä yhteinen, tontilla n:o 11 a sijaitseva porttikäytävä, sekä että viimeksimainitun tontin omistajalla oli oikeus laskea tarvittavat vesi-, viemäri-, kaasu- sähkö- y. m. johdot tontin n:o 10 läpi.

XIV kaupunginosan korttelissa n:o 487 sijaitsevan Topeliuksenkadun tontin n:o 17 kolmeksi tontiksi, jotka merkittäisiin Topeliuksenkadun n:oksi 17 a, 17 b ja 17 c, ehdoin, että tontin omistaja lunasti kaupungilta 51 m<sup>2</sup> katu-alaa tonttiin n:o 17 b <sup>7)</sup> yhdistettäväksi; sisäasiainministeriö vahvisti <sup>8)</sup> tämän kaupunginasemakaavan muutoksen maaliskuun 12 p:nä; kaupungin tonttikirjaan oli merkittävä, että mainituilla kolmella tontilla tuli olla yhteinen pihamaa.

IX kaupunginosan korttelissa n:o 199 Huvilatien varrella olevan tontin n:o 23 kahdeksi, n:oksi 23 a ja 23 b merkittäväksi tontiksi <sup>9)</sup>; sisäasiainministeriö vahvisti huhtikuun 5 p:nä <sup>10)</sup> tämän muutoksen ehdoin, että uudella tontilla n:o 23 b oleva puurakennus maistraatin vahvistettavan ajan kuluessa purettiin siltä osalta kuin rakennusjärjestyksen 48 §:n 4 kohtaan sisältyvä tontin rajan ja asuinrakennuksen pienintä luvallista välimatkaa koskeva määräys vaati; kaupungin tonttikirjaan oli merkittävä, että uuden tontin n:o 23 a omistaja oli velvollinen teettämään ja pitämään kunnossa mainitulta tontilta Huvilatielle suunnitellun kujan, sekä että hänellä oli oikeus vetää tontilleen tarvittavat vesi-, viemäri-, kaasu-, sähkö- y. m. johdot tontin n:o 23 b läpi.

VII kaupunginosan korttelissa n:o 136 sijaitsevan Tehtaankadun tontin n:o 6 kahdeksi tontiksi, jotka merkittäisiin Raatimiehenkadun tonteiksi 3 a ja 3 b <sup>11)</sup>; sisäasiainministeriö vahvisti <sup>12)</sup> muutoksen heinäkuun 29 p:nä; kaupungin tonttikirjaan oli merkittävä, että vaikka jompikumpi tonteista myytäisiinkin, jaosta syntyvillä uusilla tonteilla tuli olla yhteinen pihamaa, sekä että aikaisemmin määrätty Tehtaankadun tontin n:o 6 rakennuttamista koskeva ehto, jonka tarkoituksena oli Tähtitorninmäen merinäköalan suojeleminen, velvoitti myöskin Raatimiehenkadun tontteja n:o 3 a ja 3 b.

XII kaupunginosan korttelissa n:o 373 sijaitsevan Viipurinkadun tontin n:o 26 kahdeksi, Kotkankadun n:oksi 1 a ja 1 b merkityksi tontiksi <sup>13)</sup>; sisä-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 8 p. kesäk. 5 §. — <sup>2)</sup> S:n 7 p. syysk. 4 §. — <sup>3)</sup> S:n 15 p. kesäk. 3 §. — <sup>4)</sup> S:n 7 p. syysk. 17 §. — <sup>5)</sup> S:n 26 p. tammik. 8 §. — <sup>6)</sup> S:n 6 p. huhtik. 4 §. — <sup>7)</sup> S:n 26 p. tammik. 7 §. — <sup>8)</sup> S:n 6 p. huhtik. 5 §. — <sup>9)</sup> S:n 9 p. helmik. 8 §. — <sup>10)</sup> S:n 18 p. toukok. 2 §. — <sup>11)</sup> S:n 8 p. kesäk. 3 §. — <sup>12)</sup> S:n 7 p. syysk. 16 §. — <sup>13)</sup> S:n 15 p. kesäk. 2 §; ks. myös tätä kert. s. 41.

asiainministeriö vahvisti <sup>1)</sup> muutoksen elokuun 16 p:nä. Kaupungin tonttikirjaan oli merkittävä, että uusilla tonteilla tuli olla yhteinen pihamaa <sup>3)</sup>;

X kaupunginosan korttelissa n:o 250 olevan It. Viertotien tontin n:o 32 kahdeksi tontiksi, jotka merkittäisiin It. Viertotien n:oksi 23 ja Vilhonvuorenkujan n:oksi 6 <sup>4)</sup>; sisäasiainministeriö vahvisti <sup>4)</sup> tämän muutoksen marraskuun 15 p:nä; maistraatilta anottiin sen pöytäkirjoihin merkittäväksi, että molemmille jaosta syntyville tonteille oli teetettävä yhteinen, samalla tasolla oleva pihamaa, ettei tonttien välille saanut rakentaa aitausta sekä että Vilhonvuorenkujalta rakennettaisiin porttikäytävä ynnä siihen kuuluva vähintään 3 m:n levyinen ja enintään kaltevuussuhteessa 1:8 laskeutuva pengertie pitkin tontin n:o 6 etelärajaa yhteiselle pihamaalle; sekä että kaupungin tonttikirjaan merkittäisiin, että tontin n:o 6 omistajalla oli oikeus vetää kaikki tarpeelliset vesi-, viemäri-, kaasu- ja sähköjohdot uuden tontin n:o 23 kautta; sekä

XI kaupunginosan korttelissa n:o 301 sijaitsevan It. Viertotien tontin n:o 1 kahdeksi tontiksi, jotka merkittäisiin Toisen linjan n:oksi 20 ja 22 ja joille oli vahvistettava sisäiset rakennusrajat <sup>5)</sup>.

Kaupunginvaltuustolle lähettämässään kirjelmässä rahatoimikamari oli huomauttanut, että XIII kaupunginosan korttelin n:o 429 tontit olivat osin liian suuria, osin muodoltaan jonkin verran epätarkoituksenmukaisia, mitkä seikat vaikeuttivat niiden myyntiä kaupungille edullisin ehdoin. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti <sup>6)</sup> puolestaan hyväksyä kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta laaditun mainitun korttelin uuden jakoehdotuksen, jonka mukaan tonttien pinta-alaa oli supistettu ja niiden lukumäärää sen sijaan lisätty yhdellä sekä rakennusrajoja jonkin verran muutettu. Sisäasiainministeriö vahvisti <sup>7)</sup> tämän päätöksen kesäkuun 4 p:nä. Jaotuskaavan muuttamisesta oli seurauksena, että Ilmarisenkadun tonteilta n:ot 4 a, 4 b ja 6 tulevat viemärijohdot oli vedettävä Mechelininkadun tonttien n:ot 13 ja 15 halki ja maistraattia pyydettyä tekemään tätä koskeva merkintä kaupungin tonttikirjaan.

Kaupunginvaltuuston puolestaan myönnettyä <sup>8)</sup> XIII kaupunginosan korttelissa n:o 425 olevan Tempelikadun tontin n:o 15 osittamiseen kahdeksi tontiksi sisäasiainministeriö oli tammikuun 14 p:nä vahvistanut <sup>9)</sup> valtuuston päätöksen.

*Tonttien järjestely.* Aktiebolaget Fredrikspassagen niminen yhtiö oli anonut, että sen omistama V kaupunginosan korttelissa n:o 93 Ison Robertinkadun varrella sijaitseva tontti n:o 27 järjestettäisiin uudestaan siten, että 3,2 m:n levyinen ja 12,1 m:n pituinen maakaistale erotettaisiin tontin pinta-alasta ja yhdistettäisiin Ison Robertinkadun katualaan. Yhtiö sitoutui korvauksetta luovuttamaan kaupungille kadun laajentamiseen tarvittavan tontin osan, jos se oikeutettiin rakennuttamaan tontille tuleva rakennus hakemukseen liitetyn julkisivukaavion osoittamaan korkeuteen. Kaupungin ammattiviranomaisilta hankittujen lausuntojen mukaan ehdotettu kaupunginasemakaavan muutos oli sekä liikenne- että kauneusnäkökannalta kaupungille edullinen, ja valtuusto päätti <sup>10)</sup> puolestaan hyväksyä yhtiön anomuksen, jonka sisäasiainministeriö vahvisti <sup>11)</sup> heinäkuun 29 p:nä. Rahatoimikamarille annettiin tehtäväksi <sup>10)</sup> ryhtyä päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 17 §. — <sup>2)</sup> S:n 15 p. kesäk. 2 §. — <sup>3)</sup> S:n 21 p. syysk. 12 §. — <sup>4)</sup> S:n 7 p. jouluk. 9 §. — <sup>5)</sup> S:n 23 p. marrask. 3 §. — <sup>6)</sup> S:n 6 p. huhtik. 9 §. — <sup>7)</sup> S:n 7 p. syysk. 2 §. — <sup>8)</sup> Ks. v:n 1926 kert. s. 6. — <sup>9)</sup> Valt. pöytäk. 9 p. helmik. 7 §. — <sup>10)</sup> S:n 8 p. kesäk. 6 §. — <sup>11)</sup> S:n 7 p. syysk. 16 §.

XI kaupunginosan korttelissa n:o 337 sijaitsevien Agricolankujan tonttien n:ot 3, 5 ja 7 omistajat olivat anoneet, että mainitut tontit järjestettäisiin uudestaan siten, että tontti n:o 5 jaettaisiin kahteen yhtä suureen osaan, joista toinen yhdistettäisiin tonttiin n:o 3 ja toinen tonttiin n:o 7. Kaupunginvaltuusto myöntyi<sup>1)</sup> puolestaan tähän esitykseen, ja lokakuun 31 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti<sup>2)</sup> valtuuston päätöksen.

*Rakennusrajain muuttaminen.* Kaupunginvaltuusto hyväksyi<sup>3)</sup> puolestaan kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatiman XIII kaupunginosan korttelin n:o 411 rakennusrajain muutosehdotuksen, ja sisäasiainministeriö vahvisti<sup>4)</sup> tämän päätöksen kesäkuun 4 p:nä.

Sen jälkeen kun VI kaupunginosan korttelissa n:o 228 olevalle Ehrensvärdintien tontille n:o 2 oli vahvistettu<sup>5)</sup> muutetut rakennusrajat, mainittu tontti oli siirtynyt uudelle omistajalle, joka halusi säilyttää rajat sellaisina kuin ne alkuaan oli merkitty kaupunginasemakaavaan sekä rakennuttaa tontin naapuritontin n:o 3 raja-asteen, jonka tontin omistaja oli sitoutunut teettämään tontillaan tarpeelliset työt, jotta molempien tonttien julkisivut tulisivat yhdenmukaisiksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi<sup>6)</sup> puolestaan Ehrensvärdintien tontin n:o 2 rakennusrajain edellä mainitun muutoksen, jonka sisäasiainministeriö vahvisti<sup>7)</sup> lokakuun 31 p:nä.

Kaupunginvaltuusto päätti<sup>8)</sup> puolestaan hyväksyä karttaan tarkemmin merkityn ehdotuksen XI kaupunginosan korttelissa n:o 337 sijaitsevien Franzéninkadun tontin n:o 20 ja Agricolankujan tontin n:o 9 rakennusrajain muutokseksi, jonka julkisivujen tarkastustoimikunta oli katsonut helpottavan tonttien rakennuskysymyksen rakennustaiteellisesti tyydyttävää ratkaisua. Lokakuun 31 p:nä sisäasiainministeriö vahvisti<sup>9)</sup> valtuuston päätöksen.

Myöntyen XI kaupunginosan korttelissa n:o 341 sijaitsevien Torkkelinkadun tonttien n:ot 7, 9, 11, 13, 15 ja 17 omistajain tekemään anomukseen kaupunginvaltuusto päätti<sup>10)</sup>, että näiden tonttien Torkkelinpuistikon puoleiset sisäiset rakennusrajat, jotka muodostivat murtoviivan, suoritettaisiin tonttien rakennettavaksi sallittua pinta-alaa kuitenkin vähentämättä. Tämän päätöksen sisäasiainministeriö vahvisti<sup>11)</sup> maaliskuun 12 p:nä.

## 2. Kiinteän omaisuuden hankintaa ja kaupungille kuuluvan tuollaisen omaisuuden luovutusta koskevat kysymykset.

*Erinäisten Botbyn tilan alueiden ost.* Vuonna 1924 Botbyn tila tarjottiin kaupungin lunastettavaksi, mutta tarjous hylättiin<sup>12)</sup> pääasiassa koska kaupungin viranomaisten varma vakaumus silloin oli, että valtio lähitulevaisuudessa luovuttaisi kaupungille Viikin sotilasvirkatalon, joka tyydyttäisi kaupungin maantarpeen Helsingistä itään sijaitsevilla seuduilla. Botbyn tilan osti sen jälkeen Aktiebolaget svenska småbruk och egna hem nimenen yhtiö, joka palstotti sen useiksi pientiloiksi ja vähitellen möi niistä suuren osan. Kaupungin ja valtion välinen suuri tilusvaihto toteutettiin<sup>13)</sup> kuitenkin kaupungille sikäli epäedullisesti, että valtio katsoi voivansa luovuttaa ainoastaan

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 9 §. — <sup>2)</sup> S:n 23 p. marrask. 2 §. — <sup>3)</sup> S:n 6 p. huhtik. 7 §. ks. myös v:n 1926 kert. s. 21. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 8 §. — <sup>5)</sup> Ks. v:n 1926 kert. s. 8. — <sup>6)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 12 §. — <sup>7)</sup> S:n 23 p. marrask. 2 §. — <sup>8)</sup> S:n 7 p. syysk. 5 §. — <sup>9)</sup> S:n 23 p. marrask. 2 §. — <sup>10)</sup> S:n 26 p. tammik. 6 §. — <sup>11)</sup> S:n 6 p. huhtik. 3 §. — <sup>12)</sup> Ks. v:n 1924 kert. s. 174. — <sup>13)</sup> Ks. tätä kert. s. 20.